

ΣΥΝΟΨΗ ΤΟΥ ΕΠ «Ενίσχυση της προσπελασιμότητας»

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «**Ενίσχυση της Προσπελασιμότητας**» **2007 –2013 (ΕΠΕΠ)** περιλαμβάνει παρεμβάσεις που συμβάλλουν στον εκσυγχρονισμό των φυσικών υποδομών και των συναφών υπηρεσιών του συστήματος μεταφορών, με στόχο την ουσιαστική βελτίωση του επιπέδου προσπελασιμότητας των περιοχών της χώρας και των διεθνών και διευρωπαϊκών διασυνδέσεων της.

Το ΕΠΕΠ περιλαμβάνει παρεμβάσεις/δράσεις που υπάγονται στον τομέα των Μεταφορών και αφορούν σε όλα τα μεταφορικά υποσυστήματα του τομέα: τις οδικές, τις σιδηροδρομικές και συνδυασμένες μεταφορές, τις θαλάσσιες, τις αεροπορικές και τις αστικές μεταφορές. Οι κύριες κατηγορίες των παρεμβάσεων αφορούν στην ανάπτυξη μεταφορικών υποδομών, στη βελτίωση της ασφάλειας των μεταφορών και στη βελτίωση των μεταφορικών υπηρεσιών.

2. ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Ο **Συνολικός Συγχρηματοδοτούμενος Προϋπολογισμός** από την Ε.Ε ανέρχεται σε **4.976.000.000 ευρώ**, εκ των οποίων **3.700.000.000 Ευρώ Κοινοτική Συνδρομή** και **1.276.000.000 Ευρώ Εθνική Συμμετοχή**.

Επιπλέον του ποσού αυτού εκτιμάται ότι **θα διατεθούν Εθνικοί Πόροι ύψους 2.424.000.000 Ευρώ**, για την κάλυψη δαπανών των έργων που δεν συγχρηματοδοτούνται από την Ε.Ε., όπως απαλλοτριώσεις (μεγαλύτερες από κάποιο ποσοστό του κόστους του έργου), προβλεπόμενα έσοδα κ.λ.π.. Για την υλοποίηση των έργων αναμένεται να διατεθεί και **Ιδιωτική Συμμετοχή ύψους 3.626.000.000 Ευρώ**.

Το **σύνολο** των ανωτέρω ποσών υπολογίζεται να ανέλθει στα **11.026.000.000 Ευρώ**.

3. Η ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2007 – 2013

3.1 Στρατηγικοί – Γενικοί Στόχοι

Δύο είναι **οι στρατηγικοί στόχοι** του τομέα των μεταφορών, στο πλαίσιο των διαπιστωμένων αναγκών και κενών που προκύπτουν από την ανάλυση:

1. Η βελτίωση της προσβασιμότητας και της προσπελασιμότητας των περιοχών της χώρας με την ανάπτυξη των Διευρωπαϊκών Δικτύων Μεταφορών κατά προτεραιότητα, καθώς και με την ανάπτυξη των μεταφορικών υποδομών σε Εθνικό/Περιφερειακό επίπεδο (οδικών, σιδηροδρομικών, θαλάσσιων, αεροπορικών και αστικών μεταφορικών υποδομών), με γνώμονα τη βιώσιμη ανάπτυξη και την αειφορία του συστήματος μεταφορών.
2. Η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της παραγωγικότητας του συστήματος μεταφορών, με τη βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών μετακίνησης, με έμφαση στη μείωση του χρόνου και του κόστους μετακινήσεων, με τη βελτίωση της ασφάλειας των μεταφορών και με την αύξηση του επιπέδου εξυπηρέτησης και της συνολικής προστιθέμενης αξίας του συστήματος.

Το δίκτυο μεταφορών συμπληρώνεται, στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ενίσχυση της Προσπελασιμότητας», με προτάσεις και δράσεις που συμβάλλουν στην άρση των ασυνεχειών του οδικού και σιδηροδρομικού δικτύου και στην ολοκλήρωση των έως σήμερα παρεμβάσεων, στην υλοποίηση νέων οδικών και σιδηροδρομικών έργων, στην περαιτέρω ανάπτυξη των λιμενικών και αεροπορικών υποδομών, καθώς και

στην περαιτέρω ανάπτυξη του συστήματος αστικών συγκοινωνιών των μητροπολιτικών κέντρων της χώρας.

Επιπρόσθετα, τίθενται **δύο παράλληλοι στρατηγικοί στόχοι του Προγράμματος:**

α) η ανάπτυξη των μεταφορικών υποδομών **μέσω περιβαλλοντικά βιώσιμων παρεμβάσεων** και

β) η υλοποίηση ειδικών παρεμβάσεων στις μεταφορικές υποδομές με στόχο την **μείωση των αρνητικών επιπτώσεων της λειτουργίας τους στο περιβάλλον.**

Με βάση τους παραπάνω στρατηγικούς στόχους καθορίζονται οι **γενικοί στόχοι του Επιχειρησιακού Προγράμματος «ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΠΕΛΑΣΙΜΟΤΗΤΑΣ»**, με τρόπο ώστε να αντιμετωπίζονται οι αναπτυξιακές ανάγκες του Τομέα Μεταφορών.:

ΓΕΝΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ (α) : Η βελτίωση της προσβασιμότητας και της προσπελασιμότητας των περιοχών της χώρας, μέσω της ανάπτυξης του Διευρωπαϊκού Οδικού Δικτύου συμπεριλαμβανομένων των συνδέσεων του με τις κύριες πύλες της χώρας (μεθοριακοί σταθμοί και λιμάνια), καθώς και της ανάπτυξης του λοιπού Εθνικού και Περιφερειακού Οδικού Δικτύου, με ταυτόχρονη μέριμνα για την περιβαλλοντική προστασία των περιοχών στις οποίες θα αναπτυχθούν τα οδικά δίκτυα.

ΓΕΝΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ (β) : Η ανάπτυξη και ο εκσυγχρονισμός του σιδηροδρομικού δικτύου με προτεραιότητα στο Διευρωπαϊκό Σιδηροδρομικό Δίκτυο υψηλής ταχύτητας, και η ανάπτυξη των διατροπικών (συνδυασμένων) μεταφορών, με υποστήριξη στις μεταφορικές υποδομές που επιδρούν θετικά στο περιβάλλον.

ΓΕΝΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ (γ) : Η βελτίωση του συστήματος θαλάσσιων μεταφορών με την ανάπτυξη κατάλληλων λιμενικών υποδομών, που θα εξυπηρετούν την επιβατική ζήτηση και τις ανάγκες για μεταφορά εμπορευμάτων.

ΓΕΝΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ (δ) : Η ανάπτυξη του δικτύου αεροπορικών μεταφορών έτσι ώστε να ελαχιστοποιούνται οι επιδράσεις σε αστικούς ιστούς, η βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών και η βελτιστοποίηση του βαθμού ασφαλείας των αεροπορικών μεταφορών.

ΓΕΝΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ (ε) : Η ανάπτυξη των αστικών μεταφορικών υποδομών και του συστήματος αστικών συγκοινωνιών των μεγάλων αστικών κέντρων, για τη βελτίωση των αστικών μετακινήσεων και της ελκυστικότητας και της ποιότητας των αστικών δημόσιων συγκοινωνιών με έμφαση στη μείωση των σχετικών χρονοαποστάσεων και των συνολικά εκπεμπόμενων αέριων ρύπων από αυτές, ώστε να ενισχυθεί η βιώσιμη κινητικότητα στον αστικό ιστό.

ΓΕΝΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ (στ) : Η προώθηση οριζόντιων δράσεων, όπως η βελτίωση της ασφάλειας του συστήματος μεταφορών με έμφαση στην οδική ασφάλεια, η βελτίωση της διαχείρισης της οδικής, σιδηροδρομικής, θαλάσσιας και εναέριας κυκλοφορίας, η ενίσχυση της περιβαλλοντικής διαχείρισης των λιμένων, καθώς και η ενίσχυση των διαδικασιών διαχείρισης των ατυχημάτων και των μέσων έρευνας και διάσωσης στη θάλασσα.

3.2 Άξονες Προτεραιότητας του Προγράμματος

Ο **συνολικός αριθμός των Αξόνων Προτεραιότητας** προκύπτει με τη διαμόρφωση δύο **Ομάδων Αξόνων Προτεραιότητας**, μία για κάθε ένα από τα δύο Ταμεία χρηματοδότησης του ΕΠ, **ΕΤΠΑ και Ταμείο Συνοχής αντίστοιχα**. Επίσης, **για κάθε Ομάδα Αξόνων Προτεραιότητας, διαμορφώνονται θεματικές Υποομάδες** για χειραίρες υπεραστικές μεταφορές / θαλάσσιες και αεροπορικές μεταφορές / αστικές μεταφορές / ασφάλεια - διαχείριση δικτύων μεταφορών και τεχνική υποστήριξη.

ΑΞΟΝΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΟΜΑΔΑΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΑΠΟ ΕΤΠΑ

ΥΠΟ-ΟΜΑΔΑ ΑΞΟΝΩΝ 1: ΧΕΡΣΑΙΕΣ ΥΠΕΡΑΣΤΙΚΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ

- 1^{ος} Άξονας - ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ Α: ΟΔΙΚΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ – ΔΙΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΑΙ ΔΙΑΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΟΔΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ ΑΜΙΓΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥ ΣΥΓΚΛΙΣΗΣ
- 2ος Άξονας - ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ Β: ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ ΠΑΘΕ/Π ΚΑΙ ΠΟΛΥΤΡΟΠΙΚΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ ΑΜΙΓΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥ ΣΥΓΚΛΙΣΗΣ

ΥΠΟ-ΟΜΑΔΑ ΑΞΟΝΩΝ Α2: ΘΑΛΑΣΣΙΕΣ ΚΑΙ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ

- 3ος Άξονας - ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ Γ: ΘΑΛΑΣΣΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ – ΛΙΜΑΝΙΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ ΑΜΙΓΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥ ΣΥΓΚΛΙΣΗΣ
- 4ος Άξονας - ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ Δ: ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ – ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ ΑΜΙΓΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥ ΣΥΓΚΛΙΣΗΣ

ΥΠΟ-ΟΜΑΔΑ ΑΞΟΝΩΝ 4: ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ

- 5ος Άξονας – ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ Ε: ΟΔΙΚΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΔΙΚΤΥΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ ΑΜΙΓΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥ ΣΥΓΚΛΙΣΗΣ

ΑΞΟΝΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΟΜΑΔΑΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΑΠΟ ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΟΧΗΣ

ΥΠΟ-ΟΜΑΔΑ ΑΞΟΝΩΝ 1: ΧΕΡΣΑΙΕΣ ΥΠΕΡΑΣΤΙΚΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ

- 7ος Άξονας - ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ Ζ: ΟΔΙΚΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ – ΔΙΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΟΔΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ
- 8ος Άξονας - ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ Η: ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ ΠΑΘΕ/Π & ΠΟΛΥΤΡΟΠΙΚΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ

ΥΠΟ-ΟΜΑΔΑ ΑΞΟΝΩΝ 2: ΘΑΛΑΣΣΙΕΣ ΚΑΙ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ

- 9ος Άξονας - ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ Θ: ΘΑΛΑΣΣΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ – ΛΙΜΑΝΙΑ ΔΙΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ
- 10ος Άξονας - ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ Ι: ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ – ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΑ ΔΙΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ

ΥΠΟ-ΟΜΑΔΑ ΑΞΟΝΩΝ 3: ΑΣΤΙΚΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ

- 11ος Άξονας - ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΙΑ: ΚΑΘΑΡΕΣ ΑΣΤΙΚΕΣ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΕΣ - ΜΕΣΑ ΜΑΖΙΚΗΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ

ΥΠΟ-ΟΜΑΔΑ ΑΞΟΝΩΝ 4: ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΔΙΚΤΥΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ

- 12ος Άξονας – ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΙΒ: ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΔΙΚΤΥΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ

Οι άξονες προτεραιότητας που χρηματοδοτούνται από το “ΕΤΠΑ” υλοποιούνται σε Περιφέρειες αμιγούς στόχου σύγκλισης, ενώ οι άξονες προτεραιότητας που χρηματοδοτούνται από το “Ταμείο Συνοχής” υλοποιούνται τόσο σε Περιφέρειες αμιγούς στόχου σύγκλισης, όσο και σε Περιφέρειες μεταβατικής στήριξης (phasing out και phasing in).